

Årsmelding for Forollhogna Villreinvald

- For perioden 15/3 2020 – 15/3 2021

UTVLAGETS ARBEID OG AKTIVITET:

Årsmøtet i 2020 ble avholdt med elektronisk stemmegiving i form av mailkorrespondanse. Bakgrunnen for dette var som kjent strenge restriksjoner som følge av nasjonale føringer med tanke på den pågående pandemien med Korona-virus.

Siden det ble foreslått å utsette det ordinære årsmøtet, ble det ikke foretatt noe valg av representanter i Utvalget i 2020, og det sittende utvalget har tjenestegjort med de samme medlemmene som i 2019. Følgende utvalgsmedlemmer har deltatt i utvalget (vara i parentes):

Terje Tovmo - nestleder (Jorid E. Bjørnevold) - Midtre Gauldal/Rennebu kommune
Anita Krigsvoll (Arnhild Holstad) – Midtre Gauldal/Rennebu kommune
Kåre Kristen Totlund (Kristoffer Sørensen) – Tynset/Rennebu kommune
Kjetil Eggen (Kjell Magne Ryen) – Os kommune
Annar Dragmyrhaug (Lars Ingmar Nyhus) – Holtålen kommune
Jakob Nordstad - leder (Jakob Trøan) – Tolga kommune
Kristin Lund Austvik har hatt sekretariatfunksjon.

I perioden fra mars i 2020 og frem til i dag har utvalget avholdt 4 utvalgsmøter, med møte i juni, august, desember og et møte i februar 2021. Grunnet pandemien med Korona-virus er det ikke avholdt noe rettighetshavermøte, og det er nå også besluttet å avholde årets årsmøte med elektronisk stemmegiving. Årets årsmøtepapirer vil bli sendt ut til den 15. mars med frist frem til 15. april for å komme med innspill eller stille seg bak utvalgets innstilling. Eventuelle motforslag, vil bli behandlet og avgjort innen den 22. april.

Utvalget anbefaler at rettighetshaverne jevnlig avholder møter i forbindelse med utvalgsmøtene og aktivt bruker den som er valgt inn i utvalget fra sin egen kommune til å fremme sine saker til utvalget. Utvalget har et stort ønske om å få innspill til saker som ønskes behandlet eller satt på dagsorden.

Det er videre et ønske om å følge opp siste års møteplan med å invitere villreinnemda, nasjonalparkforvalterne, NINA, avholde møte med oppsyn og SNO som en integrert del av utvalgsmøtene. Dette for å få en oppfølging og gjennomgang av aktuelle saker som bør følges opp årlig, samtidig som det bygges dialog og en arena for løpende samarbeid med forvaltningen av villreinen i Forollhogna.

ØKONOMI:

Etter gjennomgang på årsmøte 2018 ble det vedtatt at utvalget skulle ha fokus på god økonomisk drift og ha fokus på kostnadssiden versus inntektssiden for å bygge soliditet i utvalgets økonomi. Det har i perioden fra 2018 og frem til i dag blitt nedskrevet store verdier i bøker og blader som har ligget lagret. Dette har redusert egenkapitalen betydelig, og kombinasjonen med halvering av kvotestørrelse de siste to årene grunnet en langt lavere bestand enn antatt, har resultert i en relativt

stram økonomi. Med små overskudd de siste årene, er fortsatt egenkapitalen begrenset, men det blir mulig å styrke inntektssiden noe siden det ligger an til en høyere kvote fremover.

Overskuddet for 2019 i forhold til budsjett skyldes i hovedsak større inntekter enn budsjettet på salg av utvalgsdyr og mer tilskudd fra villreinnemda, samt et lavere forbruk på flere poster på utgiftssiden.

Utvalget har det siste året hatt fokus på å bygge soliditet og har forsøkt å minimere utgiftssiden. I budsjettet for 2020 ble det bestemt å selge 2 storbukker og 4 småbukker som ble lagt ut på åpent anbud. Foruten dette ble oppsynsavgift og fellingsavgiften økt i 2019 pr dyr og det anbefales å videreføre denne satsen inntil stammen blir større og egenkapitalen er på et fornuftig nivå. Utvalget har til intensjon å komme tilbake på vanlig nivå med oppsynsavgift og fellingsavgift når kvoten blir større og økonomien stabiliserer seg slik at utvalget på ny har grunnlag for årlig økonomisk sunn drift.

Årsregnskapet for 2020 viser et overskudd på om lag 75 000 kroner. Dette ligger noe høyere enn budsjettet og skyldes i all hovedsak mindre utgifter til samlinger og noe høyere tilskudd en antatt.

Utvalget mener med dette at økonomien er på rett vei, men det er fortsatt utfordrende økonomiske rammer som følge av lav kvote og det er på bakgrunn av dette anbefalt et stramt budsjett med tanke på utgifter for 2021. Utvalget anbefaler derfor at oppsynsavgifter og fellingsavgifter holdes uendret også for 2021, men at det bevilges vesentlig mer til oppsyn dersom anbefalt kvote legges til grunn. I likhet med 2020 anbefales også at det selges to storbukker og fire småbukker i 2020 for å sikre økonomien. Ordningen med ungdomsdyr videreføres slik som for tidligere år. Det er sendt ut forespørsel til skolene om de ønsker kort for 2020.

Årsmeldingen med årsregnskap for 2020 omhandler hele regnskapsåret 2020. Siden årsmeldingen omtaler aktiviteten frem til 15. mars 2021, nevnes det at antatt kvartalsregnskapet for Q1 2021, så langt viser en positiv utvikling som forventet i perioden, og at dette er i henhold til utvalgets forslag om fremlagt budsjett.

TELLINGER:

Kalvetellinger ble gjennomført i regi av NINA ved Roy Andersen i slutten av juni. I tellingen, som ble gjort med helikopter, ble det registrert 1782 dyr. Av disse ble det talt opp 917 kalver/ungdyr. Dette gir en kalveprosent på 50,3 %. NINA og utvalget har oppsummert tellingen som godt gjennomført der en stor andel av stammen er fotografert, med gode bilder fra helikopter.

Årets strukturtelling ble gjennomført 23 september 2020. Tellingene ble gjennomført med bistand av NINA. Totalt ble det telt 953 dyr. Summeringen viser 20 % kalver, 50,8 % simler, 6 % ungbukker på 1,5 år, 6 % bukker på 2,5 år og 18 % bukker på 3,5 år og eldre. Med gode feltregistreringer i forkant av tellingen ble også denne tellingen god og en forholdsvis stor andel av det totale antallet dyr ble telt opp. Det er en klar fordel å gjennomføre strukturtellingene rett i etterkant av jakta, da oppsyn, rettighetshavere og andre interessenter har god oversikt på hvor dyrene befinner seg.

Årets minimumstelling ble gjennomført 28. januar. For første gang med helikopter. Roy Andersen fra NINA bisto Kristin Lund Austvik i helikopteret med fotografering og registrering med GPS. Det ble totalt funnet 1676 dyr, og utvalget er fornøyd med tellingen som ligger tett opp mot bestandsmålet som er beskrevet i bestandsplanen for vinterstammen i 2020/21.

JAKTEN 2020

Det er mange tilbakemeldinger fra oppsyn, jegere og andre som har vært i fjellet som forteller om en rolig reinsjakt høsten 2020. Med en kvote på 350 dyr er det dessverre færre jegere enn vanlig som har vært i fjellet og deltatt på reinsjakt i 2020. Det ble feltet ble felt 294 dyr. Dette gir en fellingsprosent på 84.0 %. Dette gir et noe høyere avskytingstall enn det som ligger i bestandsplanen.

Vektene fra årets jakt er relativt stabile i snitt sammenlignet med de siste årene, til tross for at det er registrert flere kalver med svært lave vekter. Utvalget håper dette er et resultat av den anbefalingen som er gitt for å skyte ut de minste kalvene. Det er registrert flere gevir som er poengpremiert med gull. Årets strukturtelling og andre observasjoner viser også mange store bukker, der mange av disse har store gevir.

Etter vedtak i årsmøtet for 2019 ble det besluttet at alle som søkte på ungdomsdyr skulle få tildelt kort. Dette er ivaretatt og det er etter dette delt ut 7 ungdomskort sesongen 2020. Ordningen videreføres for 2021.

I forhold til foregående år har det vært noe mer oppsyn ute i forbindelse med jakten enn i 2019. I snitt har det vært to oppsyn ute i terrenget daglig. Utvalget vil foreslå å øke oppsynsbudsjettet parallelt med at kvoten økes i fremtiden. I årets budsjett er timeantallet for oppsyn justert betydelig opp.

Utvalget ønsker å benytte mest mulig faste oppsyn i fremtiden som engasjeres ved at det kjøpes tjenester av de som har kunnskap og erfaring. Utvalget ønsker å kjøpe disse tjenestene på timebasert basis, slik at ikke utvalget har arbeidsgiveransvar for den enkelte. Det ønskes derfor at det enkelte kommune meddeler sin representant hvem de ønsker å benytte til oppsyn på sine arealer.

Utvalget ønsker å minne om at det skal samles inn kjever fra alle skutte dyr, og at det med kjevne skal følge merkelapp med slaktevekter og øvrige data som etterspørres på merkelappen. Dette er en viktig del av overvåkingsprogrammet for hjortevilt. Videre skal alle dyr legges inn i sett og skutt. Dette er et pålegg, som vi i 2020 ikke var gode nok til å følge opp. Det skal også tas bilde av alle kalver og småbukker jfr. Jegerkontrakten. Det følger også med et spørreskjema som ønskes returnert til utvalgets postboksadresse (epost). I tillegg var det i 2020 pålegg om å levere CWD-prøver fra alle dyr som var 1,5 år og eldre. Årets registreringer viser at vi bør skjerpe rutiner og informasjon for å få levert en høyere andel av etterspurte data. Dette er svært viktig for at vi kan hente ut data for fremtiden.

Det er registrert lite feilskyting og lite skadeskutte dyr er registrert i 2020. Det er imidlertid påvist fotrâte på flere dyr og Utvalget har i samarbeid med NINA gjennomført registreringer og filmet flokker for å få en oversikt over omfanget. Flere dyr er avlivet og noen er funnet døde. Der det er mistanke om smittede dyr, er det tatt prøver og sendt inn til veterinærinstituttet. Samarbeidet med NINA om jevnlig registreringer videreføres i 2021.

BESTANDSPLAN

Ny bestandsplan ble vedtatt på årsmøtet i 2019. Hovedmålsettingen skal ha høyest fokus på antall simler som produksjonsdyr. Siden simlene trolig i størst grad påvirker produksjon og kalvestørrelse, ønskes det å fokusere på antall og aldersfordeling av simlene. Å målsette antall simler vil trolig også kunne gi en sikrere indikasjon på årlig tilvekst. For å få opp flere simler i hver årsklasse, samt øke andelen eldre simler, foreslås det å gå ned på andelen simler som skal skytes og gå opp på andelen kalv. Målsettingen med tanke på antall dyr avklares og defineres uansett med mål om total

stammestørrelse vinterstid på ca 1900 dyr. Etter årets minimumstelling i 2021 er det funnet et antall dyr som er nært ved målet for årets vinterstamme. Utvalget er fornøyd med stammeutviklingen.

TAMREIN 2020

I 2020 har det til tider på høsten vært et stort trykk mot villreingjerdet ved fv. 30 og det har vært en del tamrein innen villreinområdets grenser. Sperregjerdet har fortsatt flere svake punkter, selv om noen av dem er utbedret siste årene. Etter at det ble snø og is på fylkesveg 30, med påfølgende dårlig funksjon på ferister og salting, tiltar utfordringen med trekk av rein på feil side av sperregjerdet. Det er fortsatt utfordringer med feristen og overgangen ved Harborg, undergangen rett nord for Glåmos stasjon og planovergangen ved Rugeldalen stasjon. Vær og føre medfører også utfordringer med å drive reinen tilbake, og det er til tider mye frustrasjon både fra grunneiere, rettighetshavere og tamreinnæringa.

Temaet om tamrein er viktig for villreininteressene utvalget skal ivareta, men det er avgjørende at dette frontes og gjøres på riktig måte, og at utvalget går «tjenestevei» i forvaltningen. Utvalget er av den oppfatningen at temaet må løftes opp på et høyere forvaltningsnivå, samtidig som det jobbes lokalt med å løse de utfordringene en kan på lokalt nivå. Det er imidlertid slik at dette nødvendigvis vil måtte ta noe tid da situasjonen er kompleks. Det er svært mange parter og involverte interesser, og en rekke forvaltningsorgan som må involveres.

Utvalget har sammen med nasjonalparkforvalterne utarbeidet en instruks med beredskap for varsling knyttet til de tilfeller når dyr kommer på feil side av sperregjerdet. Utvalget har videre deltatt i møte vedrørende de utfordringene med svakhetene tilknyttet sperregjerdet. Det jobbes for å få til et årlig møtepunkt for dette. Det har også blitt avholdt møter med tamreinnæringa for å bygge dialog og felles diskutere de utfordringen vi kan jobbe sammen om.

Alt i alt er utvalget fornøyd med årets aktivitet tross utfordringer med pandemien som har satt begrensninger i møtemuligheter. Det er mange engasjerte rettighetshavere og andre interessenter som bidrar positivt og gjør en solid jobb for villreinen i Forollhogna. Utvalget har et stort ønske om å få innspill til saker som ønskes behandlet eller satt på dagsorden.

Villreinetutvalget

v/leder Jakob Nordstad

Tynset 12. mars 2021